

**TABUBRÜCHE IN DER
DEUTSCHSCHWEIZER
LITERATUR**

**PRZEŁAMYWANIE TABU
W NIEMIECKOJĘZYCZNEJ
LITERATURZE SZWAJCARSKIEJ**

**INTERNATIONALE
TAGUNG**

**MIĘDZYNARODOWA
KONFERENCJA
NAUKOWA**

**Pommersche Bibliothek
Zbigniew Herbert-Saal**

**Książnica Pomorska
Sala im. Zbigniewa
Herberta**

17–19.05.2018

Programm / Program

Donnerstag / czwartek, 17.05

9.15 – 10.00 Begrüßung / Przywitanie

JM Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego prof. dr hab. Edward Włodarczyk

Dziekan Wydziału Filologicznego dr hab. Adrianna Seniów

Dyrektorka Instytutu Filologii Germańskiej dr hab. Jolanta Mazurkiewicz-Sokołowska, prof. US

Dyrektor Książnicy Pomorskiej Lucjan Bąbolewski

dr hab. Dorota Sośnicka, prof. US

Moderation / Moderacja: Dariusz Komorowski

10.00 – 10.30

Anna Fattori (Università degli Studi di Roma Tor Vergata):

Der *enfant terrible* Robert Walser. Inhaltliche und formale Tabubrüche in den späten Mikrogramm-Texten / *Enfant terrible* Robert Walser. Formalne i treściowe przełamywanie tabu w jego późnych ‘mikrogramach’

10.30 – 11.00

Daniel Rothenbühler (Hochschule der Künste Bern):

„Ich werde selbst mehr geschrieben, als dass ich schreibe.“ Der frenetische Tabubrecher Walter Vogt / „Bardziej sam jestem zapisywany, aniżeli piszę.” Walter Vogt jako frenetyczny przeciwnik tabu

11.00 – 11.30 Kaffeepause / Przerwa

Moderation / Moderacja: Jürgen Barkhoff

11.30 – 12.00

Beatrice Sandberg (Universität Bergen):

Max Frischs *Montauk* oder die Veröffentlichung des Privaten / *Montauk* Maxa Frischa, czyli upublicznianie prywatności

12.00 – 12.30

Isabel Hernández (Universidad Complutense de Madrid):

„Dass ich Alkoholiker sei, habe ich früher schon gesagt“. Über das Trinken als Leitmotiv im Werk Max Frischs / „Już wcześniej mówiłem, że jestem alkoholikiem.“ Pijaństwo jako motyw przewodni w twórczości Maxa Frischa

12.30 – 14.30 Mittagspause / Przerwa obiadowa

Moderation / Moderacja: Joanna Jabłkowska

14.30 – 15.00

Malcolm Pender (Strathclyde University Glasgow):

Geschichten als Tabubrüche: Walter Matthias Diggelmann / Historie jako przełamywanie tabu: Walter Matthias Diggelmann

15.00 – 15.30

Corinna Jäger-Trees (SLA Bern):

„Alles [...] müsste notiert, müsste schreibend eingeholt und so der Befragung zugänglich gemacht werden.“ Tabuzonen und -brüche in Otto F. Walters *Zeit des Fasans* / „Wszystko [...] należało zapisać, należało nadrobić w procesie pisania i w ten sposób uczynić dostępnym odpytywaniu.“ Tematy tabu w powieści Ottona F. Waltera *Zeit des Fasans* [Czas bażanta]

15.30 – 16.00 Kaffeepause / Przerwa

Moderation / Moderacja: Vesna Kondrič Horvat

16.00 – 16.30

Dominik Müller (Université de Genève):

Die Geschichte der Mundartliteratur als eine Geschichte von Tabubrüchen / Historia literatury pisanej dialektem jako historia przełamywania tabu

16.30 – 17.00

Robert Rduch (Uniwersytet Śląski):

Tabubrecher und Tabuschützer Kurt Marti. Phänomenologie des helvetischen Beschweigens nach 1945 / Kurt Marti jako ten, który naruszał i chronił tabu. Fenomenologia helweckiego milczenia po roku 1945

Freitag / piątek, 18.05

Moderation / Moderacja: Beatrice Sandberg

9.00 – 9.30

Dariusz Komorowski (Uniwersytet Wrocławski):

Verdingkinder – ein gebrochenes Tabu? Betrachtungen zur Präsenz des Problems in der Forschung und in der Öffentlichkeit / Najmowane dzieci – tabu przelamane? Uwagi na temat obecności tego problemu w badaniach naukowych i w życiu publicznym

9.30 – 10.00

Joanna Jabłkowska (Uniwersytet Łódzki):

Entwicklungshilfe als getarnter Kolonialismus. *Hundert Tage* von Lukas Bärfuss / Pomoc krajom rozwijającym się jako ukryty kolonializm. *Hundert Tage* [Sto dni] Lukasa Bärfussa

10.00 – 10.30

Vesna Kondrič Horvat (Universität Maribor):

Die Gründe für das Schweigen finden. Zu einem Tabuthema im Roman *Koala* von Lukas Bärfuss / Znaleźć przyczynę milczenia. Jeden z tematów tabu w powieści *Koala* Lukasa Bärfussa

10.30 – 11.00 Kaffeepause / Przerwa

Moderation / Moderacja: Isabel Hernández

11.00 – 11.30

Barbara Pogonowska (Uniwersytet Śląski):

Zur Homoerotik in Annemarie Schwarzenbachs Erzählung *Eine Frau zu sehen* / Homoerotyzm w opowiadaniu Annemarie Schwarzenbach *Eine Frau zu sehen* [Zobaczyć kobietę]

11.30 – 12.00

Ján Jambor (Universität Prešov, Slowakei):

Homosexualität, (eheliche) Untreue und Promiskuität – drei tabuisierte Verhaltensweisen der bürgerlichen Gesellschaft in Alain Claude Sulzers *Ein perfekter Kellner* / Homoseksualność, niewierność (małżeńska) i promiskuityzm – trzy tabuizowane sposoby zachowania w obywatelskim społeczeństwie w utworze Alaina Claude'a Sulzera *Kelner doskonały*

12.00 – 12.30

Karin Baumgartner (University of Utah):

Geschichte(n) und Geschlecht in den Romanen der Schweizer Autorin Eveline Hasler / Historia (Historie) i płeć w powieściach szwajcarskiej autorki Eveline Hasler

12.30 – 14.30 Mittagspause / Przerwa

Moderation / Moderacja: Dominik Müller

14.30 – 15.00

Jürgen Barkhoff (Trinity College Dublin):

Pygmalion auf der Alp. Hansjörg Schneiders *Sennentuntschi* als Tabubruch und Theaterskandal / Pigmalion w Alpach. *Sennentuntschi* Hansjörga Schneidera jako akt przelamywania tabu i skandal teatralny

15.00 – 15.30

Ewa Mazurkiewicz (Uniwersytet Śląski):

„Wir reden viel, wir lachen viel, und ab und zu gibt es eine Kreuzigung.“ Milo Raus Theater zwischen Provokation und Engagement / „Wiele mówimy, często się śmiejemy, a od czasu do czasu mamy ukrzyżowanie.” Teatr Milo Raua między prowokacją a zaangażowaniem

15.30 – 16.00 Kaffeepause / Przerwa

Moderation / Moderacja: Anna Fattori

16.00 – 16.30

Peter Utz (Université de Lausanne):

In Tabuzonen der helvetischen Wirklichkeit: Hermann Burgers unpublizierter Roman „Lokalbericht“ / W tabuizowanych rejonach helweckiej rzeczywistości: Nieopublikowana powieść Hermanna Burgera „Lokalbericht“ [Sprawozdanie lokalne]

16.30 – 17.00

Dorota Sośnicka (Uniwersytet Szczeciński):

Entführung in ‚verdrängte Tabu-Zonen unserer Zivilisation‘: Zu Reto Hännys „Bilderbuch“ *HELLDUNKEL* / Wtargnięcie w ‚wyparte strefy tabu naszej cywilizacji‘: O językowych obrazach Reto Hänný’ego w utworze *HELLDUNKEL* [Światłocień]

18.00 RETO HÄNNY – LESUNG / SPOTKANIE Z PISARZEM

**Pommersche Bibliothek, Zbigniew Herbert-Saal / Książnica Pomorska,
Sala im. Zbigniewa Herberta**

bei der Schirmherrschaft der Schweizerischen Botschaft in Warschau, mit dem Schweizerischen Geschäftsträger a.i. Chasper Sarott und bei finanzieller Unterstützung der Schweizerischen Kulturstiftung Pro Helvetia
pod patronatem Ambasady Szwajcarii w Warszawie w obecności Chargé d’affaires a.i. Szwajcarii, pana Chaspera Sarotta i przy finansowym wsparciu szwajcarskiej fundacji kulturalnej Pro Helvetia

Samstag / sobota, 19.05

Moderation / Moderacja: Malcolm Pender

9.30 – 10.00

Daniel Annen (Schwyz):

Tabubrüche bei Thomas Hürlimann: Ein Drittes zwischen religiöser und säkularer Welt /
Przelamywanie tabu u Thomasa Hürlimanna: Trzecia forma między światem religijnym
i świeckim

10.00 – 10.30

Siobhán Donovan (University College, Dublin):

Tabuverletzungen als Auslöser der Reformation und eines persönlichen Scheidewegs im
Roman *Die Nonne tanzt* (2015) von Lea Gafer / Naruszenie tabu jako bodziec wyzwalający
Reformację i powodujący osobiste dylematy w powieści Lei Gafer *Die Nonne tanzt* (2015)
[Tańcząca zakonnica]

10.30 – 11.00

Gonçalo Vilas-Boas (Universidade do Porto, Faculdade de Letras):

Wie man von den jüdisch-orthodoxen Traditionen wegkommt: Thomas Meyers Roman
Wolkenbruchs wunderliche Reise in die Arme einer Schickse / Jak odejść od tradycji żydowsko-
ortodoksyjnych: Powieść Thomasa Meyera *Wolkenbruchs wunderliche Reise in die Arme einer
Schickse* [Zadziwiająca podróż Wolkenbrucha w ramiona gojki]

11.00 – 11.30

Margrit V. Zinggeler (Eastern Michigan University):

Tabuisierung und Tabubruch von „Glück“ in der Deutschschweizer Literatur /
Tabuizowanie i przelamywanie tabu dotyczącego „szczęścia“ w niemieckojęzycznej
literaturze szwajcarskiej

11.30 – Abschluss / Zakończenie obrad

Tagungssprache: Deutsch / Język konferencji: niemiecki

Schirmherrschaft / Patronat: Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego

Ambasada Szwajcarii w Polsce

Organisation / Organizacja:

Universität Szczecin, Philologische Fakultät, Institut für Germanistik / Uniwersytet Szczeciński,
Wydział Filologiczny, Instytut Filologii Germańskiej:

dr hab. Dorota Sośnicka, prof. US

in Zusammenarbeit mit der Pommerschen Bibliothek in Szczecin / we współpracy z Książnicą
Pomorską im. Stanisława Staszica w Szczecinie:

Sylwia Wesołowska, Barbara Kacprzykowska

Wissenschaftlicher Beirat / Rada Naukowa:

dr hab. Dorota Sośnicka, prof. US

prof. Dr. Malcolm Pender

prof. dr hab. Zygmunt Mielczarek

Sponsoren / Sponsorzy:

schweizer kulturstiftung
prchelvetia

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Ambasada Szwajcarii w Polsce

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
WYDZIAŁ FILOLOGICZNY
Instytut Filologii Germańskiej

KSIĄŻNICA POMORSKA
im. Stanisława Staszica w Szczecinie